



บทที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ วัยรุ่นติดสิ่งเสพติดชนิดร้ายแรงที่มารับการบำบัดรักษาในคลินิกยาเสพติด ของสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร มีจำนวนในแต่ละช่วงไม่แน่นอน โดยข้อมูลปี พ.ศ. 2532 มีจำนวนวัยรุ่นติดสิ่งเสพติดชนิดร้ายแรงมารับบำบัดรักษาประมาณ 4,000 คน โดยเฉลี่ยประมาณ 330 คน ในแต่ละเดือน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยวัยรุ่นติดสิ่งเสพติดร้ายแรงที่มารับบำบัดรักษาในสถานบำบัดรักษาของสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร รวมทั้งสิ้น 180 คน ผู้วิจัยหาขนาดตัวอย่างประชากรโดยใช้สูตรการสุ่มตัวอย่างของยามาเน (Yamane 1970 : 886)

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของตัวอย่างประชากร
 N = ขนาดของประชากร
 e = ความคลาดเคลื่อนเท่าที่จะยอมรับได้

กำหนดระดับความมีนัยสำคัญเท่ากับ .05 ($e = .05$)

เนื่องจากในแต่ละวันจะมีจำนวนวัยรุ่นติดสิ่งเสพติดชนิดร้ายแรงมารับบำบัดรักษาไม่แน่นอน ผลการเก็บข้อมูลครั้งที่ 1 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 87 คน ผู้วิจัยจึงเว้นระยะเวลาห่างจากครั้งแรกประมาณ 15 วัน และเก็บข้อมูลครั้งที่ 2 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 93 คน รวม 180 คน โดยผู้วิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) รายละเอียดกลุ่มตัวอย่างในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำแนกตามสถานบำบัดรักษา (N=180)

สถานบำบัดรักษา	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	รวม
1 คลินิกยาเสพติด ศูนย์ฯ 3 บางซื่อ	10	8	18
2 คลินิกยาเสพติด ศูนย์ฯ 4 ดินแดง	4	5	9
3 คลินิกยาเสพติด ศูนย์ฯ 6 สโม่สวรรค์นครธรรมหญิง	4	4	8
4 คลินิกยาเสพติด ศูนย์ฯ 7 ยานนาวา	5	4	9
5 คลินิกยาเสพติด ศูนย์ฯ 15 ลาตพรว้าว	4	5	9
6 คลินิกยาเสพติด ศูนย์ฯ 16 ลุมพินี	1	4	5
7 คลินิกยาเสพติด ศูนย์ฯ 19 วงศ์สว่าง	8	7	15
8 คลินิกยาเสพติด ศูนย์ฯ 21 วัดธาตุทอง	2	5	7
9 คลินิกยาเสพติด ศูนย์ฯ 22 วัดปากท่อ	6	6	12
10 คลินิกยาเสพติด ศูนย์ฯ 23 สีพระยา	4	6	10
11 คลินิกยาเสพติด ศูนย์ฯ 29 บางขุนเทียน	8	6	14
12 คลินิกยาเสพติด ศูนย์ฯ 31 บางอ้อ	4	4	8
13 คลินิกยาเสพติด ศูนย์ฯ 40 ภาษีเจริญ	8	10	18
14 คลินิกยาเสพติด ศูนย์ฯ 41 คลองเตย	4	5	9
15 คลินิกยาเสพติด ศูนย์ฯ 51 วัดไผ่ตัน	3	4	7
16 วิทยาลัยบาล (งานบำบัดการติดยาเสพติด)	12	10	22
รวม	87	93	180

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับรายละเอียดของกลุ่มตัวอย่าง มีข้อความถามเกี่ยวกับ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่ติดยาเสพติด ระยะเวลาที่เข้ารับการบำบัดรักษา อาชีพหลักของครอบครัวและจำนวนครั้งที่เข้ารับการบำบัดรักษา

2. มาตรวัดความรู้ความเข้าใจทางจริยธรรม เกี่ยวกับพฤติกรรมต่อตนเอง (Moral Cognition Scale : Self-Directed Behaviores) ซึ่งพัฒนามาจากแบบสอบถามของ ชูชัย สมितिไกร (2525 : 49) โดยอาศัยแนวทฤษฎีเจตคติของฟิชไบน์ (Fishbein)

ขั้นตอนในการสร้างมาตรวัด

1. ข้อความที่บ่งถึงพฤติกรรมต่อตนเอง

ในการพิจารณาในด้านความตรงตามเนื้อหาของมาตรวัดที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำมาตรวัดที่พัฒนาขึ้นโดย ชูชัย สมितिไกร (2525) ซึ่งข้อความพฤติกรรมของแบบสอบถามมีขั้นตอนการสร้างโดยรวบรวมจากแหล่งต่าง ๆ คือ เอกสารรายงานการวิจัยและผลการสัมมนาของผู้ทรงคุณวุฒิในเรื่องเกี่ยวกับจริยธรรมในสังคมไทย หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 การประชุมระดมสมองร่วมกับคณะวิจัยด้านคุณลักษณะในอุดมคติทางจริยธรรมของบุคคลในทัศนะของนักปรัชญา นักคิด และศาสนาที่สำคัญของโลก ประกอบด้วย ดร.วิทย์ วิศทเวศย์ ดร.ระวี ภาวิไล ดร.เสรี พงศ์พิศ รุ่งธรรม ศุจิธรรมรักษ์ และ เสรี สุวรรณปรีชา และจากการประชุมสัมมนาบัณฑิตศึกษา ของภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จำนวน 14 คน ร่วมกับอาจารย์ที่รับผิดชอบ คือ รองศาสตราจารย์ ดร.ชัยพร วิชชาวุธ รองศาสตราจารย์ ดร.พรพนทิพย์ ศิริวรรณบุศย์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.ธีระพร อูวรรณโณ หลังจากนั้น ได้รวบรวม คัดเลือกลักษณะต่าง ๆ เกี่ยวกับจริยธรรมต่อตนเอง ได้จำนวน 20 การกระทำ แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 8 ท่าน (รายละเอียดในภาคผนวก ค) พิจารณาและตรวจสอบกลับกรอง จากนั้นคณะผู้วิจัยได้ร่วมกันสร้างข้อความที่บ่งถึงจริยธรรมต่อตนเองเหล่านั้น ในรูปของการกระทำที่สามารถพบเห็นได้เสมอ ๆ ในชีวิตประจำวัน โดยการกระทำหนึ่ง ๆ จะมี 2 ข้อความ รวมทั้งหมดจำนวน 40 ข้อความ ข้อความดังกล่าว ถูกนำไปใช้ในมาตรวัด 2 ฉบับที่มีความเท่าเทียมกัน

ซึ่งข้อความทั้งหมด ได้ผ่านการพิจารณาจากอาจารย์ประจำภาควิชาจิตวิทยา 3 ท่านมาแล้ว ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร.ชัยพร วิชชาวุธ รองศาสตราจารย์ ดร.พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.ธีระพร อุวรรณโณ ซึ่งอาจารย์ทุกคนมีความเห็นชอบต่อการสร้างข้อความทั้งหมด ของมาตรวัด คณะผู้วิจัยจึงนำพฤติกรรมวิจัยธรรมทั้งหมด มาสร้างเป็นมาตรวัดคู่ขนาน 2 ฉบับ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยนำมาตรวัดนี้มาใช้กับวัยรุ่นดัดสิ่งเสพติดชนิดร้ายแรง เพื่อให้มาตรวัด มีความเชื่อถือสูงและนำมาใช้กับกลุ่มตัวอย่างผู้ติดสิ่งเสพติดได้เหมาะสมหรือไม่เพียงใด ผู้วิจัยได้นำ มาตรวัดดังกล่าวไปให้ผู้ทำงานเกี่ยวกับการรักษาผู้ติดสิ่งเสพติด 3 ท่านเพื่อพิจารณาตรวจสอบเนื้อหาของ มาตรวัด โดยมีผู้พิจารณามาตรวัด คือ

1. นายแพทย์ประภัทร นิศาลพงษ์ หัวหน้าฝ่ายเวชกรรมสังคมโรงพยาบาลราชวิถี
2. แพทย์หญิงอำภา วัฒนะโชติ แพทย์ประจำงานบำบัดรักษายาเสพติด โรงพยาบาลราชวิถี
3. นางสาวน้ำเพ็ชร ชาญภิญโญ นักจิตวิทยา ระดับ 5 ประจำงานบำบัดรักษายาเสพติด วชิรพยาบาล

และผู้วิจัยนำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่านมาปรับปรุงแก้ไขตามที่ ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะและให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบอีกครั้งหนึ่งแล้วจึงนำไปหาความตรง ของมาตรวัด โดยหาความตรงตามทฤษฎีด้วยวิธีทดสอบความสอดคล้อง กับ การประเมินพฤติกรรมอีกครั้งหนึ่ง พฤติกรรมต่อตนเอง 20 การกระทำ โดยมีการกระทำด้านบวก 18 การกระทำ ด้านลบ 2 การกระทำ คือ การไม่ควบคุมอารมณ์ และการลุ่มหลงอบายมุข ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยต้องการศึกษา พฤติกรรมที่เป็นทั้งด้านบวกและด้านลบ และเป็นการแสดงถึงการเพิ่มความมั่นใจในการเชื่อถือได้ของ ข้อมูลที่กลุ่มตัวอย่างตอบว่า ได้ตอบด้วยความตั้งใจ พฤติกรรมต่อตนเองสามารถจัดเป็นหมวดหมู่ต่าง ๆ ได้ 3 หมวด คือ หมวดที่ 1 ว่าด้วยการควบคุมตนเองมี 8 การกระทำ หมวดที่ 2 ว่าด้วยการ ประเมินตนเองมี 6 การกระทำ หมวดที่ 3 ว่าด้วยการกระทำต่อตนเองมี 6 การกระทำ ดังแสดง ในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การจัดหมวดหมู่ของพฤติกรรมต่อตนเองและข้อความที่สัมพันธ์ถึงพฤติกรรมต่อตนเองในแต่ละลักษณะ

หมวด	การกระทำ	ข้อความ
การควบคุมตนเอง	การระงับความอยาก	การหักห้ามใจไม่ซื้อสิ่งของที่อยากได้แต่ยังไม่มีความจำเป็น
	การไม่ควบคุมอารมณ์	การแสดงอารมณ์โกรธอย่างไม่ปิดบัง
	การรู้ตัวไม่ประมาท	การระมัดระวังเมื่อเข้าไปใกล้แหล่งหรือคนติดยาเสพติด
	การมีวินัยในตนเอง	การมาสถานบำบัดรับการรักษาให้ตรงตามเวลาที่กำหนด
	การมีความขยันหมั่นเพียร	การใช้เวลาว่างทำงานให้เป็นประโยชน์
	การมีความพอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่	การรู้สึกพอใจ ในฐานะความเป็นอยู่ของตนเอง
	การตั้งมาตรฐานของตนเอง	การกำหนดระยะเวลาการเลิกเสพยาเพื่อกระทำสิ่งที่ดี
การประเมินตนเอง	การลุ่มหลงอบายมุข	การลุ่มหลงยาเสพติด
	การสำรวจตนเอง	การคิดทบทวนสิ่งที่ตนได้ทำไปแล้ว
	การให้คุณค่าแก่ตนเอง	การนำตนเองไปเปรียบเทียบกับคนอื่น
	การมีความรู้สึกภาคภูมิใจ	การรู้สึกพอใจในตนเองเมื่อสามารถทำตนให้เป็นคนดีได้
	การมีความเชื่อมั่นในตนเอง	การเชื่อว่าตนเองสามารถเลิกเสพยาได้โดยเด็ดขาด
	การมีความรู้สึกผิด	การรู้สึกเสียใจเมื่อกระทำผิด
การกระทำต่อตนเอง	การมีความรู้สึกละอายใจ	การรู้สึกละอายใจ ที่จะทำในสิ่งที่ไม่ควรทำ
	การให้รางวัลตนเอง	การไปเที่ยวพักผ่อนเมื่อทำงานได้สำเร็จ
	การปลอบใจตนเอง	การปลอบใจตนเอง เมื่อประสบความผิดหวัง
	การลงโทษตนเอง	การโกรธตนเองเมื่อไม่สามารถปฏิบัติตนตามความคาดหวังได้
	การรักษาสุขภาพ	การปฏิบัติตนตามคำสั่งแพทย์อย่างเคร่งครัด
การปรับปรุงตนเอง	การปรุ่่งแต่งร่างกาย	การใช้เครื่องประดับปรุ่่งแต่งร่างกายให้สะอาดและ สวยงาม
	การปรับปรุงตนเอง	การสำรวจสิ่งบกพร่องที่มีในตนเอง เพื่อการแก้ไข ให้ดีขึ้น

2. การสร้างข้อความเกี่ยวกับผลของการกระทำ

ในการสร้างข้อความเกี่ยวกับผลของการกระทำผู้วิจัยได้ยึดหลักของซูซีย์ สมิทธิไกร (2525: 53) โดยมีที่มาดังนี้ คือ พิจารณามิติต่าง ๆ จากผลที่เกิดจากการกระทำหนึ่ง ๆ และได้จำแนกออกเป็น 4 มิติ ดังนี้

- 1) ความเป็นรูปธรรม หรือ นามธรรมของผลที่เกิดขึ้น
- 2) ผลของการกระทำเกิดแก่ผู้กระทำ หรือ ส่วนรวม
- 3) ผลของการกระทำเกิดขึ้นในระยะสั้น หรือ ระยะยาว
- 4) ผลของการกระทำนั้นเป็นด้านบวก หรือ ด้านลบ

จากมิติของผลการกระทำ 4 มิติดังกล่าว สามารถสร้างข้อความที่เป็นผลกรรมถึง 48 ข้อ แต่เนื่องจากการกระทำที่ต้องสำรวจถึง 20 การกระทำ ซึ่งเป็นข้อความด้านบวก 18 การกระทำ ด้านลบ 2 การกระทำ ส่วนการประเมินคุณค่าและความเป็นไปได้ ของผลการกระทำทั้ง 48 ประการจะใช้เวลามากเกินไปและเกินวิสัยของผู้ตอบจะกระทำได้ ดังนั้นคณะวิจัย (รายชื่อในภาคผนวก ค) จึงได้ปรับปรุงให้เหลือเพียง 14 ผลการกระทำ โดยมีผลการกระทำด้านบวกและด้านลบ อย่างละ 7 ผลการกระทำ และได้นำทฤษฎีแรงจูงใจของมาสโลว์ (Maslow) มาพิจารณาประกอบในการปรับปรุงด้วย โดยมีผลการกระทำ 14 ประการ ดังต่อไปนี้

ผลด้านบวก

- 1) ทำให้มีทรัพย์สินเงินทอง
- 2) ทำให้ชีวิตและทรัพย์สินมีความมั่นคงปลอดภัย
- 3) ทำให้เป็นที่รักใคร่ชื่นชม
- 4) ทำให้รู้สึกว่าตนเองมีค่าน่าภาคภูมิใจ
- 5) ทำให้ประสบผลสำเร็จในชีวิตการทำงาน
- 6) ทำให้เกิดความสุขสบายใจ
- 7) ทำให้เกิดผลดีต่อสังคม

ผลด้านลบ

- 8) ทำให้ขัดสนทรัพย์สินเงินทอง
- 9) ทำให้เกิดอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สิน
- 10) ทำให้เป็นที่รังเกียจและถูกตำหนิ
- 11) ทำให้รู้สึกว่าตนเองไร้ค่าน่าอับอาย
- 12) ทำให้ประสบความล้มเหลวในชีวิตการทำงาน

- 13) ทำให้เกิดความทุกข์ร้อนใจ
- 14) ทำให้เกิดผลเสียต่อสังคม

3. การกำหนดระดับความน่าปรารถนาของผลการกระทำ

ระดับความน่าปรารถนาของผลการกระทำซึ่งผู้ตอบจะต้องเลือกตอบ ในตอนที่ 3 ของมาตรวัด ผู้วิจัยได้กำหนดระดับไว้ 5 ระดับ ดังนี้คือ

- 1) น่าปรารถนาอย่างยิ่ง
- 2) น่าปรารถนา
- 3) ตัดสินไม่ได้
- 4) ไม่น่าปรารถนา
- 5) ไม่น่าปรารถนาอย่างยิ่ง

4. การกำหนดระดับความถูกต้องของการกระทำ

การประเมินความถูกต้องของการกระทำเป็นตอนที่ 2 ของมาตรวัด ผู้วิจัยได้กำหนดระดับไว้ 5 ระดับเช่นเดียวกัน คือ

- 1) ถูกที่สุด
- 2) ถูก
- 3) ตัดสินไม่ได้
- 4) ผิด
- 5) ผิดที่สุด

ลักษณะของมาตรวัดและการให้คะแนน

มาตรวัดความรู้ความเข้าใจทางจริยธรรมเกี่ยวกับพฤติกรรมต่อตนเอง ที่เรียบร้อยสมบูรณ์ จะประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การประเมินความเป็นไปได้ที่จะเกิดขึ้นของผลการกระทำต่าง ๆ

วิธีทำ เลือกวงกลมหมายเลขที่คิดว่าตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

การกระทำ	(1) การหักห้ามใจไม่ซื้อ สิ่งของที่อยากได้แต่ ยังไม่มีเงินจำเป็น			(2) การแสดงอารมณ์ โกรธ อย่างไม่ปิดบัง			(3) การระมัดระวัง เมื่อเข้าใกล้แหล่ง หรือคนติดยาเสพติด		
ทำให้มีทรัพย์สินเงินทอง	0	1	2	0	1	2	0	1	2
ทำให้ชีวิตและทรัพย์สินมีความ มั่นคงปลอดภัย	0	1	2	0	1	2	0	1	2
ฯลฯ									

การตรวจให้คะแนน

0 สำหรับการวงกลมหมายเลข 0 (เป็นไปได้)

1 สำหรับการวงกลมหมายเลข 1 (เป็นไปได้น้อย)

2 สำหรับการวงกลมหมายเลข 2 (เป็นไปได้มาก)

ตอนที่ 2 การประเมินระดับความถูกต้องของการกระทำ

วิธีทำ เขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ระดับความถูกต้องของการกระทำ					
การกระทำ	ถูกที่สุด	ถูก	ตัดสินใจไม่ได้	ผิด	ผิดที่สุด
การหักห้ามใจไม่ซื้อสิ่งของที่อยากได้แต่ยังไม่จำเป็น การแสดงอารมณ์โกรธอย่างไม่ปิดบัง					
ฯลฯ					

<u>การตรวจให้คะแนน</u>	1	สำหรับการเลือกตอบว่า	"ผิดที่สุด"
	2	สำหรับการเลือกตอบว่า	"ผิด"
	3	สำหรับการเลือกตอบว่า	"ตัดสินใจไม่ได้"
	4	สำหรับการเลือกตอบว่า	"ถูก"
	5	สำหรับการเลือกตอบว่า	"ถูกที่สุด"

ตอนที่ 3 การประเมินระดับความน่าปรารถนา

วิธีทำ เขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นมากที่สุด

ระดับความน่าปรารถนา	น่า ปรารถนา อย่างยิ่ง	น่า ปรารถนา	ตัดสินใจ ไม่ได้	ไม่น่า ปรารถนา	ไม่น่า ปรารถนา อย่างยิ่ง
ผลที่เกิดจากการกระทำ					
มั่งมีทรัพย์สินเงินทอง ชีวิตและทรัพย์สินมีความมั่นคงปลอดภัย					

<u>การตรวจให้คะแนน</u>	สำหรับข้อความที่เป็นด้านบวก คือ ข้อ 1-7 ให้คะแนนดังนี้	
	- 2	สำหรับการเลือกตอบว่า "ไม่น่าปรารถนาอย่างยิ่ง"
	- 1	สำหรับการเลือกตอบว่า "ไม่น่าปรารถนา"
	0	สำหรับการเลือกตอบว่า "ตัดสินใจไม่ได้"
	1	สำหรับการเลือกตอบว่า "น่าปรารถนา"
2	สำหรับการเลือกตอบว่า "น่าปรารถนาอย่างยิ่ง"	
	สำหรับข้อความที่เป็นด้านลบ คือ ข้อ 8-15 ให้คะแนนดังนี้	
	- 2	สำหรับการเลือกตอบว่า "น่าปรารถนาอย่างยิ่ง"
	- 1	สำหรับการเลือกตอบว่า "น่าปรารถนา"
	0	สำหรับการเลือกตอบว่า "ตัดสินใจไม่ได้"
	1	สำหรับการเลือกตอบว่า "ไม่น่าปรารถนา"
2	สำหรับการเลือกตอบว่า "ไม่น่าปรารถนาอย่างยิ่ง"	

การคิดคะแนนตามสูตรไนน์

$$A_o = \sum_{i=1}^n b_i e_i$$

- เมื่อ A_o หมายถึง ความรู้ความเข้าใจทางจริยธรรม
 b_i หมายถึง คะแนนความเป็นไปได้ของพฤติกรรมจริยธรรมในแบบสอบถาม
 ตอนที่ 1
 e_i หมายถึง คะแนนความน่าปรารถนาของผลกรรมในแบบสอบถามตอนที่ 3
 n หมายถึง จำนวนผลที่เกิดจากการกระทำ

การทดสอบหาคุณภาพของมาตรวัดผู้วิจัยทำการตรวจสอบหาค่าความเที่ยง ความตรง ดังนี้

1. ความเที่ยงของมาตรวัด (Reliability)

ผู้วิจัยทดสอบหาค่าความเที่ยงของมาตรวัดด้วยวิธีการทดสอบซ้ำ (Test-Retest method) ซึ่งเป็นวิธีการที่เหมาะสมที่สุดสำหรับมาตรวัดนี้ โดยเว้นระยะห่างของการทดสอบครั้งแรกและครั้งหลังเป็นเวลาหนึ่งสัปดาห์กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดสอบเป็นวัยรุ่นตัดสินใจเส้นติดสินดิร้ายแรงของโรงพยาบาลราชวิถี และ วชิรพยาบาล จำนวน 30 คน คำนวณหาค่าความเที่ยงโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์ ของการทดสอบซ้ำเป็นกลุ่มและรวมทุกการกระทำ ได้ผลปรากฏตามตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าความเที่ยงของมาตรวัด

ตอนที่	ค่าความเที่ยง
1. การประเมินความเป็นไปได้ของผลการกระทำ	0.81
2. การประเมินความถูกต้องของการกระทำ	0.94
3. การประเมินความน่าปรารถนาของผลการกระทำ	0.91

2. ความตรงตามมาตรฐาน (Validity)

2.1 ความตรงตามเนื้อหา (Content Validity)

2.1.1 ข้อความที่บ่งถึงพฤติกรรมต่อตนเอง

ในการพิจารณาในด้านความตรงตามเนื้อหาของมาตรฐานที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำมาตรฐานที่พัฒนาขึ้นโดย ชูชัย สมितिไกร (2525) ซึ่งข้อความพฤติกรรมของแบบสอบถาม มีขั้นตอนการสร้างโดยรวบรวมจากแหล่งต่าง ๆ คือ เอกสารรายงานการวิจัยและผลการสัมมนาของผู้ทรงคุณวุฒิในเรื่อง เกี่ยวกับจริยธรรมในสังคมไทย หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 การประชุมระดมสมอง ร่วมกับคณะวิจัยด้านคุณลักษณะในอุดมคติทางจริยธรรมของบุคคลในทัศนะของนักปรัชญา นักคิด และศาสนาที่สำคัญของโลก ประกอบด้วย ดร.วิทย์ วิศวเวศย์ ดร.ระวี ภาวิไล ดร. เสรี พงศ์พิศ รุ่งธรรม ศุจิธรรมรักษ์ และ เสรี สุวรรณปรีชา และจากการประชุมสัมมนานักศึกษาศึกษาของภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จำนวน 14 คน ร่วมกับอาจารย์ที่รับผิดชอบ คือ รองศาสตราจารย์ ดร.ชัยพร วิชชาวุธ รองศาสตราจารย์ ดร.พรพนทิพย์ ศิริวรรณบุศย์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.ธีระพร อุวรรณโณ หลังจากนั้นได้รวบรวมคัดเลือกลักษณะต่าง ๆ เกี่ยวกับจริยธรรมต่อตนเอง ได้จำนวน 20 การกระทำ แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 8 ท่าน (รายละเอียดในภาคผนวก ค.) พิจารณาและตรวจสอบกลับกรอง จากนั้นคณะผู้วิจัยได้ร่วมกันสร้างข้อความที่บ่งถึงจริยธรรมต่อตนเอง เหล่านั้น ในรูปของการกระทำที่สามารถพบเห็นได้เสมอ ๆ ในชีวิตประจำวัน โดยการกระทำหนึ่ง ๆ จะมี 2 ข้อความรวมทั้งหมด จำนวน 40 ข้อความ ข้อความดังกล่าว ถูกนำไปใช้ในมาตรฐาน 2 ฉบับที่มีความเท่าเทียมกัน ซึ่งข้อความทั้งหมด ได้ผ่านการพิจารณาจากอาจารย์ประจำภาควิชาจิตวิทยา 3 ท่านมาแล้ว ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร.ชัยพร วิชชาวุธ รองศาสตราจารย์ ดร.พรพนทิพย์ ศิริวรรณบุศย์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.ธีระพร อุวรรณโณ ซึ่งอาจารย์ทุกคนมีความเห็นชอบต่อการสร้างข้อความทั้งหมดของมาตรฐาน คณะผู้วิจัยจึงนำพฤติกรรมจริยธรรมทั้งหมด มาสร้างเป็นมาตรฐานคู่ขนาน 2 ฉบับ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำมาตรฐานนี้มาใช้กับวัยรุ่นติดสิ่งเสพติดชนิดร้ายแรง เพื่อให้มาตรฐานมีความเชื่อถือสูงและนำมาใช้กับกลุ่มตัวอย่างผู้ติดสิ่งเสพติดได้เหมาะสมหรือไม่เพียงใด ผู้วิจัยได้นำมาตรฐานดังกล่าวไปให้ผู้ทำงานเกี่ยวกับการรักษาผู้ติดสิ่งเสพติด 3 ท่านเพื่อพิจารณาตรวจสอบเนื้อหาของมาตรฐาน โดยมีผู้พิจารณามาตรฐานคือ

1. นายแพทย์ประภัทร นิศาลพงษ์ หัวหน้าฝ่ายเวชกรรมสังคม
โรงพยาบาลราชวิถี

2. แพทย์หญิงอำภา วัฒนะโชติ แพทย์ประจำงานบำบัดรักษา
ยาเสพติด โรงพยาบาลราชวิถี

3. นางสาวน้ำเพชร ชาตัญญู นักจิตวิทยา ระดับ 5
ประจำงานบำบัดรักษา ยาเสพติด วชิรพยาบาล

2.1.2 ข้อความเกี่ยวกับผลการกระทำ

ความตรงตามเนื้อหาในส่วนนี้ ชูชัย สมितिไกร ได้พิจารณาจากการ
วิเคราะห์คำตอบเกี่ยวกับผลของการกระทำต่าง ๆ ของนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรม-
ศาสตร์ จำนวน 32 คนที่ตอบแบบสอบถามชนิดปลายเปิดเกี่ยวกับพฤติกรรมต่าง ๆ 10 ข้อพบว่าคำตอบ
ส่วนใหญ่มีความสอดคล้องในระดับสูงกับข้อความเกี่ยวกับผลการกระทำ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำข้อความเกี่ยวกับผลการกระทำไปทดสอบ
วัยรุ่นติดสิ่งเสพติดชนิดร้ายแรง เพื่อดูความสอดคล้องจำนวน 30 คน และนำมาปรับปรุงผลการกระทำ
ให้ตรงกับกลุ่มตัวอย่างมากขึ้น

2.2 ความตรงตามทฤษฎี (Construct Validity)

ความตรงตามทฤษฎีของมาตรวัดพิจารณาจากหลักการที่ว่าคะแนนที่ได้จากการใช้
เครื่องมือต่างชนิดกัน แต่วัดตัวแปรหรือลักษณะเดียวกันควรมีความสัมพันธ์กันสูง ฉะนั้นคะแนนความรู้
ความเข้าใจทางจริยธรรมเกี่ยวกับพฤติกรรมต่อตนเองที่วัดตามแนวทฤษฎีของพิชไนน์ กับ คะแนนการ
ประเมินความถูกต้องของการกระทำที่ได้จากการวัดตามมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับควรจะมี
ความสัมพันธ์กันสูง โดยพิจารณา จากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ แบบเพียร์สัน (Pearson's Product
Moment Correlation Coefficient) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดสอบ เป็นกลุ่มเดียวกับการ
ทดสอบหาค่าความเที่ยงสำหรับการคำนวณหาค่าความตรง กระทำโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
ระหว่างคะแนนความรู้ความเข้าใจของทุกการกระทำ และของผู้ตอบทุกคนกับคะแนนที่ได้จากการประเมิน
ความถูกต้องของพฤติกรรม ซึ่งผู้วิจัยได้หาค่าความตรงตามทฤษฎี ปรากฏดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าความตรงตามทฤษฎีของมาตรวัด

การทดสอบ	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2
มาตรวัด		
มาตรวัด	0.65	0.54

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเตรียมการก่อนเก็บข้อมูล

1.1 นำเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาความเที่ยง ความตรงของเครื่องมือ

1.2 ติดต่อขอความร่วมมือในการทำวิจัย จากผู้อำนวยการสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร และผู้อำนวยการกองป้องกันและบำบัดการติดยาเสพติด กรุงเทพมหานคร จากนั้นวางแผนการเก็บรวบรวมข้อมูลในศูนย์บำบัดรักษาการติดยาเสพติด จำนวน 16 ศูนย์กับเจ้าหน้าที่ที่ผู้อำนวยการมอบหมาย และทำหนังสือแจ้งศูนย์ทุกศูนย์

1.3 จัดพิมพ์มาตรวัดความรู้ความเข้าใจทางจริยธรรม เกี่ยวกับพฤติกรรมต่อตนเอง จำนวนประมาณ 200 ชุด

2. การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 เจ้าหน้าที่ที่มีความรับผิดชอบ ในการให้เมธาโดนกับผู้มาบำบัดรักษา จะเป็นผู้ที่เลือกคนไข้ที่เข้าข่ายในการเป็นกลุ่มตัวอย่าง คือ เพศชายติดเฮโรอีนอายุ 13-21 ปี หลังจากที่คนไข้รับประทานยาแล้ว เจ้าหน้าที่จะบอกคนไข้ให้มาพบผู้วิจัย โดยผู้วิจัย มีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

2.1.1 ผู้วิจัยแนะนำตนเองพร้อมทั้งชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย สอบถามวัยรุ่นที่มารับการบำบัดรักษาว่า พอมีเวลากรอกแบบสอบถาม ประมาณ 45 นาที ถ้าพร้อมก็จะอธิบายโดยเน้นว่า ข้อมูลทุกอย่างเป็นความลับ ไม่มีการใส่ชื่อ ให้ตอบอย่างตั้งใจและตอบตามที่เป็นจริง

2.1.2 ผู้วิจัยสัมภาษณ์ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับผู้ตอบ หลังจากนั้นแจกมาตรวัดให้กลุ่มตัวอย่าง 1 คนต่อ 1 ฉบับ อธิบายการตอบมาตรวัดอย่างชัดเจนและให้วัยรุ่นตัดสินใจเลือกเป็นของตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เอสพีเอสเอส เอ็กซ์ (Statistic Package For the Social Science Version X) ในการคำนวณและวิเคราะห์ค่า ดังต่อไปนี้

1. คำนวณหาคะแนนความรู้ความเข้าใจทางจริยธรรมเกี่ยวกับพฤติกรรมต่อตนเอง เป็นรายพฤติกรรม ตามสูตรของฟิชไบน์ (Fishbein) ดังมีสูตรการคำนวณที่กล่าวมาแล้วในหน้า 41
2. คำนวณหาคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความรู้ความเข้าใจทางจริยธรรมเกี่ยวกับพฤติกรรมต่อตนเองเป็นรายพฤติกรรม และ จำแนกตามตัวแปรอิสระ 5 ตัวแปร
3. วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม 2 กลุ่ม โดยใช้คะแนนที (t-test) ในตัวแปรจำนวนครั้งที่เข้ารับการบำบัดรักษา
4. วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม ตามตัวแปรอิสระ โดยใช้วิธี วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) ในกรณีที่พบความแตกต่างระหว่างกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการเปรียบเทียบด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe')

การแปลความหมายของคะแนนจากสูตรของฟิชไบน์

คะแนนรวมที่คำนวณจากสูตรของฟิชไบน์ที่ได้กล่าวถึงในข้อ 1 ของการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัย ได้แบ่งออกเป็น 7 ระดับ และให้ความหมายแทนแต่ละระดับ ดังต่อไปนี้

ช่วงคะแนน	ระดับความถูกต้องของพฤติกรรม
20.01 - 28.00	เป็นพฤติกรรมที่ดี ถูก และ ควรอย่างมากที่สุด
12.01 - 20.00	เป็นพฤติกรรมที่ดี ถูก และ ควรอย่างมาก
4.01 - 12.00	เป็นพฤติกรรมที่ดี ถูก และ ควร
(-4.00) - (4.00)	เป็นพฤติกรรมที่ตัดสินไม่ได้ว่าดี หรือ ไม่ดี
(-4.01) - (-12.00)	เป็นพฤติกรรมที่ไม่ดี ผิด และ ไม่ควร
(-12.01) - (-20.00)	เป็นพฤติกรรมที่ไม่ดี ผิด และ ไม่ควรอย่างมาก
(-20.01) - (-28.00)	เป็นพฤติกรรมที่ไม่ดี ผิด และ ไม่ควรอย่างมากที่สุด

การที่ผู้วิจัยจำแนกระดับดังกล่าวเนื่องจากคะแนนพฤติกรรมต่อตนเอง เป็นไปในทางบวก

หรือลบ มีทิศทางตรงกันข้ามกัน ความเป็นไปได้ของคะแนนจากแบบสอบถามอยู่ระหว่าง - 28.00 ถึง 28.00 จะเห็นได้ว่ามีความเท่าเทียมกันทั้งคะแนนทั้งด้านบวกและด้านลบ ออสกูดและคณะ (อ้างใน ธีระพร อูวรรณ โฉม 2533, 473) ถือว่าจุดกลางของคะแนนรวม (ที่นั่นคือ 0) เป็นจุดที่แสดงว่าบุคคลมี เจตคติเป็นกลางต่อเรื่องนั้น ดังนั้นบุคคลใดมีคะแนนรวมเป็นลบก็ถือว่า มีเจตคติทางลบต่อที่หมายและ บุคคลใดมีคะแนนรวมเป็นบวกก็ถือว่า มีเจตคติทางบวกต่อที่หมาย ส่วนคะแนนที่เป็นบวกลบมาน้อย ก็ ถือเป็นความเข้มหรือความหนักแน่นของเจตคติไปในทิศทางนั้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงจำแนกระดับความถูกต้อง ของพฤติกรรมออกเป็น 7 ระดับ ก็เนื่องจากว่าช่วงของคะแนนอยู่ระหว่าง -28.00 ถึง 28.00 หรือ เท่ากับ 56 คะแนน การจำแนกดังกล่าวทำให้แต่ละระดับช่วงคะแนนเท่ากันคือเท่ากับ 8 คะแนน และ สอดคล้องกับความมุ่งหมายของผู้วิจัย ที่ต้องการให้ระดับความถูกต้องของพฤติกรรมมีทั้งในด้านถูก ผิด และตัดสินใจไม่ได้ว่าถูกหรือผิด นอกจากนี้การจำแนกออกเป็น 7 ระดับ ยังเป็นการจำแนกที่ไม่ละเอียด หรือหยาบเกินไปอีกด้วยซึ่งชัชชัย สมิทธิไกร (2525) ได้แบ่งมาตรวัดออกเป็นช่วงดังกล่าวและสามารถ อธิบายความหมายของคะแนนได้เป็นอย่างดี